

MCSE-hírek

Az MCSE rendes közgyűlése

Egyesületünk idei közgyűlésére — amint arról tagjainkat tájékoztattuk —, április 8-án került sor, új helyszínen, a budapesti Kossuth Klubban. A délelőtt 10 órára összehívott közgyűlés — immár „hagyományosan” — nem volt határozatképes, ezért Ponori Thewrewk Aurél elnök 10:30-ra hívta össze a megismételt közgyűlést, változatlan napirenddel. (Úgy tűnik, megvalósíthatatlan feladat a határozatképességhez szükséges 50% + 1 fő részvételi arány elérése közgyűléseinken. Az idei alkalommal közel 700 MCSE-tagnak kellett volna eljőnie ahhoz, hogy az eredetileg meghirdetett időpontban tarthassuk meg közgyűlésünket. Ekkora részvételi arányt azonban legfeljebb egy teljes napfogyatkozással lehetne „elérni”.) Nyilvántartásunk szerint 129 fő regisztráltatta magát.

10:30-kor tehát megkezdődött egyesületünk idei rendes közgyűlése. A Ponori Thewrewk Aurél elnök által ismertett napirendet a megjelentek egyhangúlag elfogadták.

Az elnöki megnyitóban Ponori Thewrewk Aurél nem csak a mögöttünk álló eseményeivel foglalkozott, hanem visszatekintett az elmúlt négy év eredményeire is, hiszen ezzel a közgyűléssel zárult tisztségviselőink négyéves megbízatása is. Felelevenítette az időszak nagyszerű bemutatásait, melyek egyikén-másikán ezek figyelték

az égbolt eseményeit az MCSE aktivistáinak köszönhetően. (Hyakutake-üstökös, Hale-Bopp-üstökös, 1996. október 12-i részleges napfogyatkozás stb.) „Mondhatjuk, hogy nemcsak nevet, de elismerést és tekintélyt is szereztünk magunknak a közvélemény előtt. Elszámlálhatatlanul sokszor szerepeltek a nagyobb jelenségekkel összefüggésben elsősorban vezetőségünk tagjai az írásos vagy sugárzott médiában. Elértük azt is, hogy más csillagászati eseményekkel vagy kérdésekkel kapcsolatban is egyre több ízben fordulnak hozzánk a média képviselői.” Elnökünk megemlékezett a legfontosabb kiadványainkkal kapcsolatos eredményekről (Meteor, Évkönyv, Kézikönyv) csakúgy, mint internetes jelenlétünk egyre növekvő jelentőségéről. Az észlelőmunkával kapcsolatban külön kiemelte Berkó Ernő tagtársunk tavalyi független szupernóva-felfedezését. Ponori Thewrewk Aurél kitért az évezredvég-vitára, illetve a májusi nagy bolygógyüttállással kapcsolatos újabb világvégé-hiedelmekre. Ez utóbbival kapcsolatban kiemelte: „A sok pozitívum mellett láttunk és hallottunk szűkebb és az ország legtágabb közönsége előtt elhangzott rengeteg, szakmánkba vágó badarságot is a kiirthatatlan asztrológiától az ufológián át a bolygógyüttállások miatt bekövetkező világ végéig. Energiánk egy részét, sajnos, ezek elleni harcra kell fordítanunk: küzdenünk kell ó- és középkori, továbbá legújabb csillagászati babonák ellen.”

A beszámoló után Fűrész Gábor — egyesületünk nevében — ajándékot nyújtott át leköszönő elnökünknek, egy maga készítette zsebnapórát.

Ezután Mizser Attila következett, aki ismertette a titkársági beszámólót, mely egyben az egyesület közhasznúsági jelentése (a beszámoló a közgyűlési hírek után olvasható). Ezt követően Montvai György, a számvizsgáló bizottság elnöke ismertette az MCSE 1999-es gazdálkodásának jellemzőit.

Ponori Thewrewk Aurél ezután átadta a szót Mátis Andrásnak, a jelölőbizottság elnökének (a bizottság másik két tagja Berkó Emese és Csák Balázs volt), aki ismertette a 2000–2004-es ciklus elnökségének és a 2000–2002-es időszak számvizsgáló bizottságának összetételére beérkezett javaslatokat. A szavazólapok kiosztása után 45 perc állt a tagok rendelkezésére, hogy leadják szavazataikat.

Az eredményhirdetésre hosszabb szünet után került sor. A jelenlevők közül 108-an voksoltak, 89 szavazólap volt érvényes. Az új elnökség összetétele: dr. Szabados László (elnök), dr. Balázs Lajos (alelnök), Mizser Attila (főtitkár), Sárnecky Krisztián (titkár), Tepliczky István (titkár), Fűrész Gábor, dr. Hegedüs Tibor, Kereszturi Ákos, Nyerges Gyula, Simon Tamás, Keszthelyi Sándor, dr. Szatmáry Károly, Taracsák Gá-

bor és Trupka Zoltán. A számvizsgáló bizottságban a következők kaptak megbízást: dr. Kudor Gyöngyvér (elnök), Rózsa Ferenc és Posztobányi Kálmán.

Dr. Szabados László, az MCSE újonnan megválasztott elnöke székfoglaló beszédében javasolta, hogy a közgyűlés Ponori Thewrewk Aurélt válassza meg örökös tiszteletbeli elnöknek. Az egybegyűltek — élénk tetszésnyilvánítás mellett — egyhangúlag támogatták a javaslatot.

A közgyűlés ezután kevésbé protokolláris programokat folytatódott. Tepliczky István bemutatta az MCSE készülő multimédiás napfogyatkozás CD-jét, majd dr. Kiss László, változócsillag szakcsoportunk vezetője tartott igen színvonalas előadást Csillaghalál — a planetáris ködöktől a szupernóva-maradványokig címmel.

Egyesületünk idei rendes közgyűlése ismét jó alkalmat teremtett az amatőrök számára a találkozásra, a tapasztalatcserére. Különösen élénk volt a mozgás az asztrobörzén, ahol a Telescopium és az Unioptik mellett az AstroTech is képviseltette magát, nem is szólva az amatőrtársaink által kínált különféle portékákról.

A közgyűlés hivatalos része 14:45-kor zárult, de ezután még sokan ottmaradtak a Kossuth Klubban egy kis baráti beszélgetésre. Legközelebbi közgyűlésünkre 2001 tavaszán kerül sor, de addig is számtalan alkalom kínálkozik a találkozásra.

Az MCSE 1999. évi tevékenysége (közhasznúsági jelentés)

1999 a napfogyatkozás éve volt, az augusztus 11-i teljes napfogyatkozás pedig az év egyik legfontosabb társadalmi eseménye. Milliók kísérték figyelemmel azon a napon az égi történéseket, és milliók számára vált feledhetetlenné az évezred utolsó napfogyatkozása. Elmúlt évi programjaink sorában első helyen szerepelt a napfogyatkozás, illetve az esemény előtt kifejtett csillagászati ismeretterjesztő tevékenység. A napfogyatkozás iránt megnövekedett érdeklődést igyekeztünk maximálisan kielégíteni. Ezen a téren kiemelendő a Napvadász Kft. által szervezett iskolatámogatási előadás-sorozat, melynek keretében a napfogyatkozás időszakáig közel 300 előadást tartottak tagjaink általános és középiskolákban. Esetenként (esti előadások alkalmával) távcsöves bemutatásokat is tartottunk. Négyszínyomású szóróanyagot készítettünk a napfogyatkozásról (összesen 7 ezer példányban). Ezenkívül két, a napfogyatkozásokkal foglalkozó könyv készítésénél működöttünk közre, ill. fotókat bocsátottunk a kiadók rendelkezésére. Napfogyatkozás honlapot állítottunk össze (<http://napfogyatkozás.mcse.hu>), melyen összefoglaltuk a legfontosabb tudnivalókat. Napfogyatkozás honlapunkat mindeddig közel 50 ezren keresték fel.

A napfogyatkozással kapcsolatosan pályázatot írtunk ki, melyben fotós, videós és gyermekrajz kategóriákban kaptunk munkákat. A pályázat anyagából vándorkiállítást állítottunk össze, amelyet Budaörsön, Szekszárdon és Pécsen mutattunk be. A napfogyatkozás észleléseinek gyors áttekintésére nagy sikerű találkozót szerveztünk 1999. október 2-án a budaörsi Jókai Mór Művelődési Házban, mintegy 200 fő részvételével.

Sokak által látogatott honlapunk (<http://www.mcse.hu>) mellett külön oldalt nyitottunk a Leonidák meteorrajz 1999. novemberi maximumára való felkészülés jegyében (<http://leonidak.mcse.hu>). Sajnos a hullócsillag-záport hazánkból nem lehetett zavartalanul megfigyelni.

Írásos ismeretterjesztő tevékenységünk kapcsán első helyen említendő a novemberben megjelentetett Meteor csillagászati évkönyv 2000. évi kötetét (4000

pl.); még 1999 áprilisában utánnyomtuk a *Meteor csillagászati évkönyv 1999.* évi kötetét, amire fennállásunk óta nem volt még példa. (Az évkönyv jelentős terjedelemben foglalkozott a napfogyatkozással, ezért fogyott belőle a megszokottnál nagyobb mennyiség.) Az év folyamán havonta kiadtuk *Meteor* c. lapunkat, melyet könyvtárak, művelődési intézmények, iskolák is egyre nagyobb számban megrendelnek. A kiadványt a Nemzeti Kulturális Alapprogram és a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány 1999-ben is támogatta. A lap példányszáma elérte az 1850-et (minimális remittenda mellett). A Meteor döntően postai terjesztésű, de egyes számai kaphatók a Budapesti Planetáriumban, a Műszaki Könyvtárházban, a Telescopium távcsöves szaküzletben és természetesen egyesületi rendezvényeinken.

OTKA támogatással kiadtuk a *Szentiványi Márton csillagászati nézetek a „Miscellanea-ban* c. gyűjteményt, amely az első hazai csillagászati ismeretterjesztő latin nyelven írt cikkeiből közöl fordításokat (Csaba György Gábor összeállítása). Után-nyomtuk *A csillagász Hell Miksa írásából* c. kötetet, amely első ízben közli a nagy csillagász latin nyelvű írásait magyar fordításban.

Több évig tartó előkészület után Mizser Attila szerkesztésében megjelentettük az *Amatőr csillagászok kézikönyve* c. munkát, az amatőr megfigyelők és a szakkörök számára nélkülözhetetlen segédanyagot. A kiadványt az NKÖM is támogatta.

Változócsillag szakcsoportunk 1993 és 1997 közötti észlelési eredményeit mutatja be a Bebesi–Csák–Kiss szerzőhármas által összeállított *Változócsillag fénygörbék 1993–1997* c. füzet.

Taglétszámunk folyamatosan tovább emelkedett, az év végére megközelítettük a 2800-as létszámot. Helyi csoportjaink száma elérte 13-at, de tagjaink az ország több mint 300 településén tevékenykednek. Új szakcsoportunk alakult, a Fényszennyezés-ellenes. 1999-ben hárman fizettek örökös pártoló tagdíjat (70 000 Ft): Gyuris Zoltán, Szőke Balázs és Szokolay Ágnes.

1999-ben számos rendezvényt bonyolítottunk le. Ezek közül a legeredményesebbeknek *nyári táborainkat* kell tekintenünk, melyeken összesen közel 500 fő vett részt. Különösen emlékezetes szatymazi napfogyatkozás-táborunk, melyen mintegy 400-an vettek részt, sokan érkeztek külföldről is. A tábor legemlékezetesebb pillanata természetesen a teljes napfogyatkozás volt, melyet az utolsó néhány percben kedvezőre fordult időjárásnak köszönhetően mindenki teljes pompájában élvezhetett. Egyesületünk támogatásával 3–3 fiatal vehetett részt a napfogyatkozással kapcsolatban meghirdetett Kismedve ill. Nagymedve vetélkedő nyertesei közül.

Jelentősebb programjaink 1999-ben

- Március 12–15. Messier-hétvége (Ágasvár, Mátra)
- Március 26–28. MCSE Helyi Csoportok V. Országos Találkozója (Kunszentmárton)
- Április 24. Közgyűlés (Budaörs)
- Április 17. „A távol közelében” hálózat II. konferenciája a csillagászat tanításáról (Székesfehérvár)
- Április 24. A Csillagászat Napja (Planetárium, Budapest)
- Július 9–16. Ágasvár '99 Ifjúsági Csillagásztábor (Ágasvár, Mátra)
- Augusztus 9–15. Nemzetközi Napfogyatkozás Tábor (Szatymaz)
- Október 2. Napfogyatkozás-találkozó (Budaörs)
- Október 30. Amatőr csillagász találkozó (Szegedi Csillagvizsgáló)
- November 14–18. Leonida megfigyelőtábor (Ágasvár, Mátra)

Az év folyamán több ízben bocsátottunk ki sajtóközleményt csillagászati jelenségekkel kapcsolatban, egyesületünk tisztségviselői több ízben megszólalhattak a médiában különféle eseményekkel kapcsolatban.

Az MCSE 1999. évi költségvetése	
Bevételek	
Tagdíjak	5606 eFt
Egyéb	3655 eFt
SZJA 1%	1629 eFt
Pályázatok	1275 eFt
Kamatbevételek	238 eFt
Összesen	12403 eFt
Kiadások	
Könyvelés	97 eFt
Nyomdaköltségek	6393 eFt
Kommunikációs költs.	1636 eFt
Számítástechnika	654 eFt
Fotóanyagok	157 eFt
Folyóiratok	464 eFt
Adók	211 eFt
Bankköltség	59 eFt
Közlekedési kiadások	88 eFt
Bérleti díjak	76 eFt
Táborok	1270 eFt
Szolgáltatások	735 eFt
Tiszteletdíjak	411 eFt
Összesen	12251 eFt

Az MCSE 2000. évi költségvetése (tervezet)	
Bevételek	
Tagdíjak	6000 eFt
Egyéb	3655 eFt
SZJA 1%	1700 eFt
Pályázatok	1300 eFt
Kamatbevételek	300 eFt
Összesen	13900 eFt
Kiadások	
Tiszteletdíjak, bérek	1500 eFt
Adók, járulékok	600 eFt
Könyvelés	120 eFt
Nyomdaköltségek	6900 eFt
Kommunikációs költs.	1600 eFt
Számítástechnika	650 eFt
Fotóanyagok	130 eFt
Folyóiratok	450 eFt
Közlekedési kiadások	100 eFt
Bérleti díjak	350 eFt
Táborok	1150 eFt
Szolgáltatások	300 eFt
Bankköltség	50 eFt
Összesen	13900 eFt

Egyesületünk anyagi helyzete 1999-ben jól alakult. Bevételeink sorában első helyen szerepelnek a tagdíjak, és igen jelentős tételt tesznek ki a pályázatok, továbbá az SZJA 1%-ából származó felajánlások. A bevételek sorában az „egyéb” kategóriában együtt szerepeltetjük a kiadványok (döntően az Évkönyv és az Amatőr csillagászok kézikönyve) utáni bevételeket ill. nyári táborunk bevételeit.

1999-ben a következő pályázati támogatásokat nyertük el: Nemzeti Kulturális Alapprogram 300 eFt (folyóirat-támogatás), Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány 50 eFt (folyóirat-támogatás), Magyar Országgyűlés 200 eFt (működési költségek), Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma 400 eFt (működési költségek és programok), Budapest Főváros Közgyűlése 200 eFt (ismeretterjesztő programok), Budapest XI. ker. Önkormányzat 100 eFt (ismeretterjesztő programok), Kunszentmártoni Önkormányzat 25 eFt (helyi csoport támogatása).

AZ MCSE TITKÁRSÁGA

Csillagászati hónap Esztergomban

A MCSE Esztergomi Csoportja és a Regiomontanus Csillagászati Klub a TIT Komárom-Esztergom Megyei Egyesülete messzemenő támogatásával 1999-ben is megrendezte a hagyományos Csillagászati Hónapot a Szabadidő Központban.

Előadássorozatunk az eddigiektől eltérően kibővült, 5 előadásról 7-re bővült. Köszönhető ez városunk önkormányzati Kulturális Bizottsága által nyújtott segítségnek.

Előadásainkat 1999. október 26-án kezdtük és december 7-én fejeztük be.

Az első előadásunkat Az Űrtávcső felfedezései címmel Bakos Gáspár tartotta. Az érdekes téma nagy tetszést aratott, annál is inkább, mivel előadónk saját eredményeit is ismertette. A következő héten A Marskutató újdotságai címen közkedvelt előadónk, Kereszturi Ákos tartotta gazdagon szemléltetett, nagy sikerű előadását. Ez alkalommal távcsöves bemutatásra is nyílt lehetőség.

Különleges csillagok címen tartott előadást Kiss László. A tanulságos és komoly témát igen vidám hangulatban tálalta előadónk — a hallgatóság igen népes volt, 88 főt számláltunk össze. A következő előadást (Hogyan fedezzünk fel szupernóvát?) felkért előadónk akadályoztatása miatt Mécs Miklós tartotta, ismertette a szupernóva-jelenség lényegét, a felfedezések célját és módszereit. Az ötödik előadást Sárnecky Krisztián tartotta, Hol van a tizedik bolygó? címmel. Gördülékeny és tudományosan megalapozott előadása mindenkit meggyőzött arról, hogy nincs és nem is lehet tizedik bolygó.

A következő alkalommal A Magyar csillagászat nagyjai címen dr. Gazda István tudománytörténész lebilincselő, nagyszerű és kimagasló előadását hallhattuk, telt háznál. Utolsó előadásunkon a holdraszállás harmincadik évfordulójáról emlékeztünk meg: Kis lépés egy embernek... címmel Mécs Miklós tekintette át az Apollo-programot.

Köszönetünket fejezzük ki kedves előadóinknak a nagyszerű és jó visszhangú előadásaikért, a Csillagászati hónap sikeréért.

Mécs Miklós

A Csillagászat Napja Hajdúböszörményben

Egy év elteltével ismét szoros programmal vártuk a csillagászat szerelmeseit az idei Csillagászat Napjára. A rendezvény helyszíne most is a Sillye Gábor Művelődési Központ és Közösségi Ház volt és az előtte lévő parkoló. A hajdúböszörményi Astronomy Day-t a már megszokott helyi és megyei sajtó-organumokban propagáltuk. Ilyen előzmények után elkészerítő időjárás fogadta a rendkívül kis létszámú érdeklődőt. Úgy látszik, a metsző hideg és a csapadékos idő (hol eső, hol hó) elretentette az érdeklődőket. Az előzetesen meghirdetett programból csak a csillagászati ismeretterjesztő előadást tudtuk megtartani. Szó volt még a hajdúböszörményi fényszennyezésről annak kapcsán, hogy az önkormányzat 8 millió forintot díszkivilágítással „rongálja” az eget városunkban úgy, hogy a fénygyűk egy része csak az eget világítja és nem az épületeket. Az érdeklődők hallhattak még a Magyar Csillagászati Egyesület munkájáról, idei programjainkról és az MCSE-tagságról is, valamint kézbe vehették a Csillagászat Napjára készült szóróanyagokat. A 2000. évi hajdúböszörményi Csillagászat Napjának megrendezését a Sillye Gábor Művelődési Központ és Közösségi Ház és a Hajdúböszörmény Ifjúságáért és Művelődéséért Klub Közhasznú Szervezet támogatta. Reméljük, jövőre több szerencsénk lesz az időjárással.

Ifj. Balogh Zoltán

Új MCSE-tagok névsora, lakhelye és a belépés éve (2301–2400)

2301	Bolgár Attila	Budapest	1998	2351	Nemes Ferenc	Budapest	1998
2302	Oláh Árpád	Debrecen	1997	2352	Cziráki Zsófia	Sopron	1998
2303	Nyisztor Ádám	Nagykovácsi	1998	2353	Potjé Péter	Gyöngyös	1998
2304	Galgóczi András	Budapest	1998	2354	Kis Réka	Székesfehérvár	1998
2305	Tari Csilla	Székesfehérvár	1998	2355	Lányi Zsófia	Komárom	1998
2306	Szakály Gábor	Nádasd	1998	2356	Lendvai István	Budapest	1998
2307	Kurucz Gabriella	Budapest	1998	2357	Hegyi Judit	Egerág	1998
2308	Nagy Péter	Debrecen	1998	2358	Mravik Róbert	Bercel	1998
2309	Wimmer László	Dunaharaszti	1998	2359	Tar Péter	Gyula	1998
2310	Horváth Árpád	Budapest	1998	2360	Connerth Gottfried	Budapest	1998
2311	Dr. Fábry László	Budapest	1998	2361	Püspök Miklósné	Kajászó	1998
2312	Dr. Márkus István	Sopron	1998	2362	Kovács Bálint	Budapest	1998
2313	Nagy Károly	Mezőberény	1998	2363	Tarjányi Gyula	Kisk.félegyháza	1998
2314	Sebestyén László	Budapest	1998	2364	Mészáros Zoltán	Balatoncsicsó	1998
2315	Darányi Antal	H.böszörmény	1998	2365	Bóta Zoltán	Felsőtárkány	1998
2316	Roósz József	Budapest	1998	2366	Seregélyes Ede	Siklós	1998
2317	Sándor József	Kazincbarcika	1998	2367	Somfai György	Budapest	1998
2318	Vasberszer Kft.	Szombathely	1998	2368	Kabai Tamás	Budapest	1998
2319	Művelődési Ház	Tokodaltató	1998	2369	Starcsis Miklós	Szár	1998
2320	Hargitai Henrik	Budapest	1998	2370	TIT Komárom M.	Tatabánya	1998
2321	Simon Tamás	Pilisborosjenő	1998	2371	Garajzki József	Dabas	1998
2322	Huszár Dezső	Paks	1998	2372	Péter Csaba	Fonyód	1998
2323	Karpik Balázs	Vác	1998	2373	Sky Magic Alapítv.	Debrecen	1998
2324	Tihanyi Vilmos	Budapest	1998	2374	Temesváry János	Gyula	1998
2325	Váradi György	Görcsöny	1998	2375	Kónya Beáta	Budapest	1998
2326	Gombos László	Bonyhád	1998	2376	Mádi József	Gyöngyös	1998
2327	Ragács Zoltán	Isaszeg	1998	2377	Szendrei János	Dorog	1998
2328	Kiss B. Ref. Ált. Isk.	Szentés	1998	2378	Körössy Árpád	Miskolc	1998
2329	Sztankó Gerda	Budapest	1998	2379	Haraszi Márta	Budapest	1998
2330	Vass Péter	Hetvehely	1998	2380	Gyimesi Ferenc	Budapest	2000
2331	Tótik József	Felsőtárkány	1998	2381	Zalay Horka	Budapest	1998
2332	Szilágyi István	Vadna	1998	2382	Homonnay Zoltán	Budapest	1998
2333	Bagó Balázs	Kalocsa	1998	2383	Eigler Alfréd	Budapest	1998
2334	Császár József	Budapest	1998	2384	Görömbei István	Polgár	1998
2335	Rauscher Gábor	Budapest	1998	2385	Ifj. Barta József	Kunmadaras	1998
2336	Hatlaczkai Norbert	Tápiószele	1998	2386	Vaszari István	Győr	1998
2337	Kárpáti Zoltán	Veszprém	1998	2387	Szamosvári Zsolt	Esztergom	1998
2338	Schwartz Rezső	Dunabogdány	1998	2388	Horváth J. Attila	Sopron	1998
2339	Péter Gergely	Székesfehérvár	1998	2389	Herczeg Géza	Budapest	2000
2340	Tóthné Szántó Edit	Budapest	1998	2390	Baranya M. Könyvtár	Pécs	1998
2341	Benkő Miklós	Budapest	1998	2391	I. sz. Általános Isk.	Tata	1998
2342	Baráth István	Dunakeszi	1998	2392	Horváth Zoltán	Szekszárd	1998
2343	Rácz György	Esztergom	1998	2393	Böry Ákos	Győr	1998
2344	Suhajda József	Vásárosnamény	1998	2394	Márhoffer Márton	Szár	1998
2345	Bazsó Csaba	Zalalövő	1998	2395	Durkó Zoltán	Tatabánya	1998
2346	Puppi Katalin	Sopron	1997	2396	Lőrincz Gergely	Budapest	1998
2347	Tulipánt Gergely	Veszprém	1998	2397	Simon András	Budakeszi	1998
2348	Kiss Virág	Budapest	1998	2398	Kiss Mariann	Üllő	1998
2349	Sipos Tibor	Szolnok	1998	2399	Montvai László	Budapest	1998
2350	Polgár Csilla	Budapest	1998	2400	Rosenthal Joachim	Budapest	1998